

Länsstyrelsen
Gävleborg

Dnr
511-8927-06,
511-9219-06
00-001-064

Bevarandeplan för
Hagåsen
Hagåsen-Klingersjöåsen

Upprättad: 2006-12-15

Namn:	Hagåsen, Hagåsen-Klingersjöåsen
Områdeskod:	SE0630125, SE0630218
Områdestyp:	SCI (Art- och habitatdirektivet) / SPA (Fågeldirektivet)
Area:	262 ha resp. 504 ha
Skyddsform:	Hagåsen är naturreservat och Hagåsen- Klingersjöåsen är under reservatsbildning
Naturvårdsförvaltare:	Länsstyrelsen
Kommun:	Nordanstig / Ljusdal / Hudiksvall
Mittpunktskoordinat:	6902088/1516035 resp. 901869/1518040
Markägare:	Staten, Bolag
Nyttjanderätter:	outright (genom Hagåsen går en högspänningsledning)
Lägesbeskrivning:	Ca 70 km nordväst om Hudiksvall, invid gränsen till västernorrlands län.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
1. ALLMÄNT OM NATURA 2000 OCH BEVARANDEPLANER.....	3
1.1 NATURA 2000.....	3
1.2 BEVARANDEPLANER	3
2. BEVARANDESYFTE.....	4
2.1 ÖVERGRIPANDE BEVARANDESYFTE	4
2.2 INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT ART- OCH HABITATDIREKTIVET	4
2.3 INGÅENDE ARTER ENLIGT FÅGELDIREKTIVET.....	4
2.4 BEVARANDEMÅL	5
3. OMRÅDESBESKRIVNING	7
3.1 ALLMÄN OMRÅDESBESKRIVNING	7
3.2 BEVARANDEVÄRDEN SOM EJ ÄR UTPEKADE I EG-DIREKTIVEN	8
4. BESKRIVNING AV NATURTYPER OCH ARTER.....	8
4.1 NATURTYPER.....	8
4.2 ARTER	14
5. HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA OMRÅDET NEGATIVT.....	16
5.1 NATURTYPER.....	17
5.2 ARTER	19
6. BEVARANDEÅTGÄRDER.....	19
6.1 OMRÅDESSKYDD	19
6.2 SKÖTSELÅTGÄRDER.....	20
7. BEVARANDESTATUS IDAG.....	20
7.1 BEVARANDESTATUS FÖR OMRÅDET	20
7.2 BEVARANDESTATUS FÖR ARTER OCH NATURTYPER	20
8. ÖVERVAKNING OCH UPPFÖLJNING	21

BILAGOR:

KARTA

1. Allmänt om Natura 2000 och bevarandeplaner

1.1 Natura 2000

Medlemsländerna inom Europeiska Unionen, EU, bygger för närvarande upp ett nätverk av värdefulla naturområden som är av särskilt intresse från naturvårdssynpunkt. Nätverket kallas Natura 2000. Syftet är att värna om vissa naturtyper, arter och deras livsmiljöer som är skyddsvärda ur ett EU-perspektiv. Vissa naturtyper och arter är prioriterade, vilket innebär att extra hänsyn ska tas till dessa.

Skapandet av Natura 2000 är en av EU:s viktigaste åtgärder för att bevara biologisk mångfald. Det är unionens bidrag till förverkligandet av intentionerna i bl.a. Bernkonventionen och konventionen om biologisk mångfald. Natura 2000 har tillkommit med stöd av EG:s art- och habitatdirektiv (Rådets Direktiv 92/43/EEG) samt fågeldirektivet (Rådets Direktiv 79/409/EEG). EG-direktiven är en form av EU-lagar som medlemsstaterna är skyldiga att införliva i det egna regelverket och tillämpa inom landet. Direktiven binder medlemsstaterna till ett visst mål, men ger de nationella myndigheterna rätt att välja hur målen ska uppnås.

Alla områden i Natura 2000-nätverket är av riksintresse enligt 4:e kapitlet Miljöbalken, vilket bland annat innebär att områdets naturvärden får stor tyngd vid prövning av eventuella exploateringsintressen. Dessutom infördes år 2001 en *tillståndplikt* för åtgärder/verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

1.2 Bevarandeplaner

Bevarandeplanen är det dokument som beskriver vad som är syftet med bevarandet av varje enskilt Natura 2000-område och som anger vilka bevarandeåtgärder som bedöms vara nödvändiga utifrån den hotbild som finns. I planen beskrivs även de ekologiska förutsättningar som behövs för att området skall bidra till att upprätthålla arterna och naturtyperna i "gynnsam bevarandestatus". Detta innebär lite förenklat att "ängen ska förbli äng" och att "naturskogen ska fortsätta att vara naturskog", och att arterna ska fortleva i livskraftiga bestånd. Begreppet "gynnsam bevarandestatus" är närmare definierat i habitatdirektivet liksom i Förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken (SFS 1998:1252). Bevarandeplanen har flera viktiga funktioner att fylla i den fortgående processen att sköta och förvalta Natura 2000-områden bl.a:

- Underlag för tillståndsprövningar enligt 7 kap 28a- 29 §§ miljöbalken och framtagande av miljökonsekvensbeskrivningar enligt 6 kap miljöbalken.
- Fungera som referensnivå för den framtida, med jämna mellanrum återkommande, övervakningen och uppföljningen av gynnsam bevarandestatus.
- Fungera som *vägledning* för vård- och förvaltningsåtgärder t.ex. skötselplaner, naturvårdsavtal mm
- Upplysa och kommunicera med olika intressenter t.ex. markägare om vad som ska bevaras och vad som krävs för att nå bevarandemålen.

2. Bevarandesyfte

2.1 Övergripande bevarandesyfte

Hagåsen och Hagåsen-Klingersjöåsen är två av länets mest opåverkade naturskogsområden. Det övergripande bevarandesyftet är att främja den skogliga kontinuiteten i ett starkt brandpräglade område dominerat av tallskog och lövrik barnnaturskog. Vidare ska den stora variationen av vegetationstyper, skogstyper och beståndshistorik bevaras. Gynnsam bevarandestatus ska upprätthållas för de utpekade naturtyperna och de utpekade arterna.

2.2 Ingående naturtyper och arter enligt Art- och habitatdirektivet

I tabellerna nedan anges de naturtyper och arter som anmälts inom området. Naturtypernas ungefärliga utbredning framgår av kartbilagan. Arealerna och naturtyperna kan komma att justeras efter den inventering ("basinventeringen") som genomförs nationellt under 2005-2008.

Tabell 1. Hagåsen, ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Anmäld areal		Bedömd areal 2006	
		Areal (ha)	Andel (%)	Areal (ha)	Andel (%)
3160	Dysotrofa sjöar och småvatten	3	1	0,6	0,2
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	45	17	15	5,6
9010	Västlig taiga	215	82	224	85,4
9050	Näringsrik granskog			2	0,7
91D0	Skogsbevuxen myr			6	2,4

* = Prioriterad naturtyp

Tabell 2. Hagåsen-Klingersjöåsen, ingående naturtyper enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Naturtyp	Anmäld areal		Bedömd areal 2006	
		Areal (ha)	Andel (%)	Areal (ha)	Andel (%)
3130	Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder			13	2,6
3160	Dysotrofa sjöar och småvatten	25	5	12	2,4
7140	Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	15	3	25	5
7230	Rikkärr	10	2	12	2,4
9010	Västlig taiga	383	76	327	64,8
9050	Näringsrik granskog	35	7	27	5,3
91D0	Skogsbevuxen myr	15	3	29	5,7

Tabell 3. Hagåsen och Hagåsen-Klingersjöåsen, ingående arter enligt art- och habitatdirektivet

Kod	Art
1926	Slät tallkapuschongbagge (<i>Stephanopachys linearis</i>)
1927	Grov tallkapuschongbagge (<i>Stephanopachys substriatus</i>)

* = Prioriterad art

2.3 Ingående arter enligt fågeldirektivet

Tabell 4. Hagåsen, ingående arter enligt fågeldirektivet

Kod	Art
A104	Järpe (<i>Bonasa bonasia</i>)
A108	Tjäder (<i>Tetrao urogallus</i>)
A236	Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)
A241	Tretåig hackspett (<i>Picoides tridactylus</i>)

Tabell 5. Hagåsen-Klingersjöåsen, ingående arter enligt fågeldirektivet

Kod	Art
A104	Järpe (<i>Bonasa bonasia</i>)
A108	Tjäder (<i>Tetrao urogallus</i>)
A220	Slaguggla (<i>Strix uralensis</i>)
A234	Gråspett (<i>Picus canus</i>)
A236	Spillkråka (<i>Dryocopus martius</i>)
A241	Tretåig hackspett (<i>Picooides tridactylus</i>)
A409	Orre (<i>Tetrao tetrix</i>)

2.4 Bevarandemål

Bevarandemålen kommer att kompletteras/justeras vartefter ny kunskap tillkommer, t ex via basinventeringen.

3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder

- Utbredningen av naturtypen är minst 13 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Totalfosfor, pH-värde, absorbans och siktdjup ska uppfylla minst tillståndsklass 2.
- Siktdjupet ska vara minst 3 meter.
- Täckningsgrad av vass är högst 5 % och täckningsgrad flytbladsvegetation är högst 10%.
- I anslutande vattendragen är vandringsvägarna fria från hinder.
- Vattenståndsvariationerna skall uppfylla god ekologisk status.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Utbredningen av naturtypen är minst 0,6 ha i Hagåsen och minst 12,2 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Omgivande strandvåtmarker och strandskogar ska vara intakta.
- Bibehållna eller förbättrade förhållande avseende vattenstandsfluktuationer och hydrologi.
- Totalfosfor ska uppfylla minst tillståndsklass 2.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

- Utbredningen av naturtypen är minst 15 ha i Hagåsen och minst 25 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Naturlig hydrologisk regim råder.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

7230 Rikkärr

- Naturtypen 7230 utgör minst 12 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Hydrologi och hydrokemi bibehålls utifrån situationen vid inledande basinventering.
- Täckningsgraden av botten- busk- och trädskikt förändras inte nämnvärt utöver den naturliga succession som pågår.

- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

9010 Västlig taiga

- Utbredningen av naturtypen är minst 224 ha i Hagåsen och minst 327 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Trädskiktet är flerskiktat och har naturlig föryngring.
- Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier finns i minst samma omfattning som idag.
- Andelen löv är minst 20 % av trädskiktet som helhet. Lövföryngringen är god.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos typiska arter, t.ex. ögonpyrola, knärot och korallrot. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

9050 Näringsrik granskog

- Arealen 9050 utgör minst 2 ha i Hagåsen och minst 27 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Gamla träd och död ved i olika nedbrytningsstadier förekommer.
- Områdets hydrologi bibehålls oförändrad.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

91D0 Skogbevuxen myr

- Arealen 91D0 ska vara minst 6 ha i Hagåsen och 29 ha i Hagåsen-Klingersjöåsen.
- Naturtypens strukturer och funktioner (hydrologi, död ved) ska finnas och processer tillåts fortskrida med en naturlig dynamik.
- Ingen påtaglig minskning av populationerna hos de typiska arterna i naturtypen. Uppföljningsbara arter och förekomstnivåer för området fastställs efter genomförd basinventering.

1926 Slät tallkapuschongbagge

1927 Grov tallkapuschongbagge

- Arterna ska förekomma regelbundet i området.
- Brandskadade barrträd som är lämpliga yngelplatser för arterna ska finnas i området.

A104 Järpe

- Arten häckar med minst 5 par i området.

A108 Tjäder

- Arten förekommer regelbundet i området.

A220 Slaguggla

- Arten förekommer regelbundet med 1-2 par i området.

A234 Gråspett

- Arten förekommer regelbundet i området.

A236 Spillkråka

- Arten förekommer regelbundet i området.

A241 Tretåig hackspett

- Arten häckar årligen i området.

A409 Orre

- Arten förekommer regelbundet i området.

3. Områdesbeskrivning

3.1 Allmän områdesbeskrivning

Hagåsen N2000-område och naturreservat

Hagåsen sträcker sig längs den 525 m höga Hagåsens sydsluttning ned till Siksjön vid foten av berget. Den dominerande skogsmarken utgörs av blockiga moränsluttningar med tallskog av torr ristyp. Områdets nordöstra flik intas av högproduktiv granskog.

I sydvästra delen, i anslutning till Siksjön, ligger en våtmark som är bedömd till klass 2 i länets våtmarksinventering.

Kulturpåverkan varierar i området. I norr förekommer urskogsartad tallskog med rik förekomst av torrakor, lågor och tallöverståndare. Här finns tallar på mellan 400-500 år, många med brandljud efter tidigare skogsbränder. I urskogsinventeringen har gammeltallskogen bedömts till klass 1. Sedan 1550-talet har 26 bränder berört större eller mindre delar av området. Särskilt omfattande bränder inträffade år 1691, 1790 och 1847 då så gott som hela området eldhärjades. Den genomsnittliga brandfrekvensen är 42 år, men i vissa delar har bränderna återkommit vart 30:e år.

Större delen av Hagåsen har urskogsinventerats 1982 och finns med i rapporten Naturskogar i Gävleborgs län 1982. Brant sydvästsluttning med kuperad terräng i de övre delarna och småkuperad dödismorän i de nedre. Södra och västra delen talldominerad medan den norra och nordöstra delen är grandominerad.

Hagåsen-Klingersjöåsen N2000-område

Området består av ett stort sammanhängande naturskogsområde med flerskiktad brandpräglad tallskog och lövrik barrnaturskog som är opåverkat av senare tiders skogsbruk. Kuperat omväxlande område med avseende på skogstyp och topografi och innehåller några större tjärnar, myrar och bäckdrag.

De södra delarna av Natura 2000-området domineras av småkuperad terräng med blockiga moränåsar beväxna med tallskog på torra till friska marker. Tallskogen är gles och luckig och 120-140 år. Spritt i bestånden förekommer 250-åriga tallöverståndare. I fuktsvackorna där emellan växer lövrik granskog och vegetationen är där rikare. Viktiga naturskogselement som gamla grova talltorrakor, högstubbar och skorstenar ofta med brandspår och kolflarnlavar samt grova moss- och renlavsbeväxta tallågor, är allmänt rikligt förekommande i området.

I den norra delen växer lövrik grandominerad barrnaturskog med inslag av gammeltallar. Här finns en hög andel äldre lövträd och grova lågor, många beväxta med hotade lavar och

vedsvampar. Längst upp i anslutning till den nordöstra gränsen ligger Storhagåsmynnen (20 ha), ett rikkärr, som är bedömd till klass 2 i länets våtmarksinventering.

Ett område i den sydvästra delen av Hagåsen-Klingersjöåsen har urskogsinventerats 1982 och finns med i rapporten Naturskogar i Gävleborgs län 1982. Småkuperad terräng med blockiga moränåsar och blockfyllda sänkor i NV. 200-300 år gamla tallar och 200-åriga granar förekommer i området.

I Natura 2000-området Hagåsen-Klingersjöåsen pågår reservatsbildning.

3.2 Bevarandevärden som ej är utpekade i EG-direktiven

Ett flertal rödlistade arter av lavar, mossor och vedsvampar har noterats i de två områdena. Bland lavarna kan nämnas violettgrå tagellav (NT, missgynnad), brunpudrad nållav (NT) och dvärgbägarlav (NT). Lavarna lunglav (NT) och luddlav (NT) växer på stammar av lövträd. Några av de mest intressanta mossorna är bl.a. vedtrappmossa (NT), vedsäckmossa (VU) och liten hornflikmossa (NT). Det finns många rödlistade vedsvampar i områdena. De vedsvampar som främst är knutna till gran är: gränsticka (NT), rosenticka (NT), violmussling (NT), doftskinn (NT), stjärntagging (NT), lappticka (NT), blackticka (VU), ostticka (VU) och rynkskinn (NT). Hotade vedsvampar som hittats i områdena som främst är knutna till tall är bl.a. gräddporing (VU) och lateritticka (VU). De vedsvampar som är knutna till lövträd och som hittats i området är bl.a. koralltaggsvamp (NT), borsttagging (VU), doftticka (VU) och stor aspticka (NT).

En hotad fågelart som föredrar äldre barrskogar och som förekommer i området är lavskrikan (NT).

Den hotade reliktboken som utvecklas i den tjocka skorpbarken på mycket gamla, levande och solexponerade tallar finns i området. Det finns spår av den i barken på några grova tallar.

4. Beskrivning av naturtyper och arter

4.1 Naturtyper

3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller årlig vegetation på exponerade stränder

Definition:

Näringsfattiga eller svagt näringsrika sjöar upp till fjällen. Stränderna är grunda, ibland betespräglade. Vegetationen består av akvatiska arter som strandpryl och braxengräs samt av årlig vegetation på blottlagda strandzoner.

Naturligt näringsfattigt eller svagt näringsrikt och relativt klart vatten med låg grad av antropogen belastning avseende bl a humus, försurande ämnen, partiklar (grumlande ämnen), näringsämnen och miljögifter. Inom ramen för naturtypen förekommer olika vattenkemiska förhållanden. Naturligt intervall för några karaktärsgevande parametrar kan vara; pH 5-7, vattenfärg <60 mg Pt eller abs f 400/5 < 0,12 och totalfosfor < 25 µg/l.

Karaktärsarter: Strandpryl, bäcknate, löktåg, nålsäv, borstsäv, klotgräs, dvärgigelknopp, vägtåg, ävjebrodd, strandranunkel och slamkryperarter.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen representeras av Rånkastjärnen som ligger mitt i Natura-området Hagåsen-Klingersjöåsen. Tjärnen omges av naturliga omgivningar med strandvåtmarker och skogsmark. För bevarandet av tjärnen är det viktigt att vattenståndsfluktuationer och hydrologi bibehålls. Oreglerade förhållanden skall upprätthållas och negativ påverkan från eventuella tidigare regleringar, rensningar och dikningar minimeras.

En viktig förutsättning är att tjärnen har naturligt näringsfattigt eller svagt näringsrikt och relativt klart vatten med låg grad av bl.a. humus, försurande ämnen, partiklar (grumlande ämnen), näringsämnen och miljögifter. Inom ramen för naturtypen förekommer olika vattenkemiska förhållanden. Naturliga nivåer för några karaktärsgevande parametrar kan vara; pH 5-7, vattenfärg <60 mg Pt eller abs $f_{400/5} < 0,12$ och totalfosfor <25 µg/l.

Vidare är det viktigt att naturtypen har en naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar och att det inte sker någon påtaglig minskning av de typiska arterna i naturtypen.

Viktiga funktioner och strukturer för upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus i naturtypen är bl.a. naturligt stora vattenståndsfluktuationer, periodvis blottlagda stränder med ånnuell vegetation, klart vatten, kortskottsvegetation (t.ex. notblomster, strandpryl, braxengräs, klotgräs) och att vandringsvägarna i anslutande vattensystem är fria från hinder.

Förutsättningarna för gynnsam bevarandestatus bedöms som oklara främst på grund av bristfälliga uppgifter.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

Definition:

Naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossbestånd som i regel bildar gungflyn. Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen.

Dystrofa sjöar är normalt relativt små, ofta < 50 ha och förekommer i hela landet, framför allt på organogena och näringsfattiga jordar i myrrika områden samt i skogslandskapet.

Dystrofa sjöarna är naturligt lågproduktiva (fosforhalt <25µg/l). Vattnet är påverkat av humussyror, naturligt surt (ofta pH <6) och brunfärgat (ofta >100 mg Pt/l). Sjöar med lång omsättningstid som har klarare vatten/ lägre färgtal, men upprätthåller karaktärsarter, strukturer och funktioner ingår i naturtypen.

Dystrofa sjöar som är påverkade av försurning och ökad humusbelastning ingår i naturtypen eftersom sjöns karaktär ofta består.

Sjöar som sedan länge varit sänkta eller dämnda och upprätthåller vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongsvariation ingår i naturtypen. Däremot bör sjöar som regelbundet regleras inte ingå i typen eftersom den karaktäristiska gungflyvegetationen påverkas negativt av onaturliga vattenståndsförändringar.

Karaktärsarter: Dvärgbläddra, vitag, gäddnate, brunag, dvärgigelknopp, vitmossor, vit näckros, nordnäckros, flaskstarr, trådstarr, sileshår-arter, trollsländor, flicksländor.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen representeras främst av Mettalamptjärnen, Kroktjärnen och Mörttjärnen i området. För bevarandet av sjöarna är det viktigt att sjöarnas omgivningarna dvs strandvåtmarker och strandskog hålls intakta. Många av de dystrofa sjöarnas karaktärsarter är beroende av strandskogen och våtmarkerna som livsmiljö. Vidare är bibehållna förhållande avseende vattenståndsfluktuationer och hydrologi samt en för naturtypen naturlig artsammansättning utan negativ inverkan av främmande arter eller fiskstammar viktiga.

De opåverkade omgivningarna kring de flesta tjärnarna i området ger goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus. Mettalamptjärnen angränsas av ett hygge och kan därför inte anses ha goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

Definition:

Naturtypen är heterogent och omfattar mossar och kärr, fattiga till intermediära, öppna eller mycket glesat trädbevuxna myrar. De myrtyper eller myrelement som kan inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) kärr, sluttande (soligena; lutning >3%) kärr – i synnerhet backkärr (lutning >8%) – samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvet med vanligen mossrik vegetation som pga. luftvävnad i rotsystemet flyter på vatten eller lös gyttja, inkluderas oavsett torvdjup. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre torvbildningar. Trädskikt bestående av träd högre än tre meter får inte ha mer än 30% krontäckning.

Två undergrupper kan urskiljas:

- Svagt välvda mossar
- Kärr och gungflyn (kan indelas i fattiga och intermediära för uppföljningen)

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen representeras i området främst av våtmarken vid Siksjön och myrarna vid Rånkastjärnen och Mettalamptjärnen. Hydrologi och hydrokemi i området bör inte påverkas negativt. Våtmarken vid Siksjön har svag påverkan av anslutande väg och kraftledning. Myrarna vid Rånkastjärnen och Mettalamptjärnen har svag påverkan av hyggena i närheten. Men detta bedöms inte påverka myrarnas bevarandestatus nämnvärt. Täckningsgraden av botten-, fält-, och buskskikt bör inte förändras till att bli nämnvärt glesare eller tätare. Undantaget fall där förändringen är en för habitatet positiv effekt av restaureringsåtgärder. De strukturer/formelement (ex. tuvor, höljor, kärrfönster, slukhål, dråg, gungflyn) som kan finnas på myren bibehålls. Undantaget det som kan klassas som naturliga förändringar.

7230 Rikkärr

Definition (del av):

Minerotrofa myrar och rika källmiljöer oavsett lutning och förekomster av morfologiska strukturer, där ständig tillförsel av baskatjonrikt vatten från omgivningen sker. Detta medför att pH-värdet i myren vanligen är 6 eller högre. Habitatets utbredningsområde överensstämmer med områden där berggrunden och/eller jordtäcket är rikt på baskatjoner, vanligtvis kalcium. Rikkärren är generellt oligotrofa-mesotrofa och näringsbegränsade.

Torvdjupet är ofta grundare än i fattigare myrar och kan understiga 30 cm, men bottenskiktet byggs upp av rikkärrsindikerande brunmossor eller i vissa fall vitmossor. Morfologiska strukturer i torven utgörs i de fall de förekommer av tuvbildning, mindre sträng- och flarkbildningar och källkupoler.

Både öppna och trädklädda rikkärr inkluderas i habitatet, vilket kan ha en krontäckning av 0 – 100%. Vegetationen domineras av olika halvgräs och örter. Rikkärren har en speciell flora och fauna som varierar med t.ex. krontäckningsgrad, kalkhalt och näringsförhållanden.

Naturlighetskriterier: Kärrets hydrologi och hydrokemi får inte vara tydligt generellt påverkad av antropogena ingrepp. Reversibla, mindre ingrepp som orsakat lokal störning i begränsade delar av myren kan medges. Rikkärr är ofta störningsgynnade eller beroende av hävd. Många rikkärr som inte fortsatt hävdas växer igen till sumpskog. Rikkärr stadda i igenväxning på grund av fysiska ingrepp eller utebliven hävd ska fortfarande hysa störningsgynnade arter eller vara möjliga att återställa utan omfattande insatser. Naturliga störningar kan dock medföra stabil rikkärrsvegetation även om krontäckningen är hög.

Karaktärsarter: Axag, gräsull, ängsstarr, näbbstarr, tagelsäv, björnbrodd, ängsnycklar, sumpnycklar, brudsporre, blodnycklar, gulyxne, kärrknipprot, majviva, skorpionmossor (*Scorpidium* spp.), spärmmossor (*Campylium* spp.), gyllenmossa, purpurvitmossa och lockvitmossa.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen representeras främst av Storhagåsmyrans i den norra delen av Natura 2000-området Hagåsen-Klingersjöåsen. Mellan Storhagåsmyrans och Rånkastjärnen finns även två mindre rikkärr.

Storhagåsmyrans är en helt öppen myr och utgörs av ett blött strängkärr med låga avbrutna strängar. Det centrala strängkärret omges av fastmattekärr.

Myren utgör ett rikkärr och många av de för naturtypen typiska arterna finns där.

Vegetationen på strängarna består av: tuvsäv, blåtåtel, vattenklöver, björnbrodd samt vit- och brunmossor i bottenskiktet. Lösbottarna (flarkarna) består av: vitstarr, dystarr, flaskstarr, vitag, dybläddra, storsileshår samt kärrklomossa och guldspärmmossa. På de större tuvorna växer tall, dvärgbjörk, ljung, kråkbär, rosling, tranbär och en. Norra delen av myren sluttar rätt kraftigt och växtligheten har en annan sammansättning. Här tillkommer bl.a. rikkärrsarten gräsull. Kring myrens utlopp som i NV sker via ett bäckstråk, övergår växtligheten i örtrika fuktängssamhällen med bl.a. strätta, brudborste, knagglestarr och kransrams.

Ett hygge utan kantzon angränsar till rikkärret i öster så myrens hydrologi kan komma att påverkas. Rikkärrets förutsättningar för gynnsam bevarandestatus bedöms därför för närvarande som oklara.

De två mindre rikkärren hyser en del för naturtypen typiska arter. Vid rikkärren växer bl.a. skorpionmossor som t.ex. kärrklomossa. Guldspärmmossa finns också vid rikkärren. Purpurlevermossa har hittats på en låga norr om det östra kärret och det finns flera nyetableringar.

9010 Västlig taiga

Definition (del av):

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark. Enstaka områden finns i kontinental region. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30 – 100% och utgörs av inhemska barrträd och triviala lövträd, dock inte fjällbjörk.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi ska inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Näringskrävande örter finns endast undantagsvis.

Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

Karaktärsarter: tall, gran, björk och asp samt andra inhemska trädslag som inslag i trädskiktet, lingon, mjölon, ljung, blåbär, kråkbär, kruståtel, harsyra, ekorrbär, ängskovall, skogsstjärna och knärot, väggmossa, husmossa, kammossa, kvastmossor och ren- och bägarlavar.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Västlig taiga är den klart dominerande naturtypen i de båda Natura 2000-områdena. Naturreservatet och Natura 2000-området Hagåsen består till ca 85 % av naturtypen västlig taiga och Natura 2000-området Hagåsen-Klingersjöåsen består till ca 65 % av västlig taiga. Naturtypen i de båda Natura-områdena domineras av flerskiktad brandpräglad tallskog och lövrik barrnaturskog som är relativt opåverkade av senare tiders skogsbruk. I stora delar av området är skogen starkt urskogsartad med gamla tallar som har en ålder av 400-500 år. Död ved i form av lågor och brutna stubbar i alla nedbrytningsstadier förekommer rikligt. Moss-, lav- och svampfloran är riklig och flera rödlistade arter förekommer.

Hela området är brandpräglat och år 2006 brände Länsstyrelsen Gävleborg ett område på 1,5 ha i Hagåsens naturreservat. Innan dess hade det troligtvis inte brunnit i området sedan 1868.

Den västliga taigan i området anses ha goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

9050 Näringsrik granskog

Naturtypen förekommer ofta på basisk berggrund och i södra Sverige ofta på mullrik brunjord. Naturtypen är näringsrik och torr-blöt och översilning kan förekomma. Naturtypen ligger ofta i sänkor, på dalbottnar eller i sluttningar med finsediment och/eller rörligt markvatten men kan även förekomma på flack mark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 50-100%, och gran utgör minst 50% av grundytan. Utöver gran kan samtliga inhemska trädslag förekomma.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex.

plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Områden med stor artrikedom med avseende på rödlistade arter knutna till naturtypen kan klassas som näringsrik granskog även om ett naturskogstillstånd inte hunnit uppkomma efter ett kontinuitetsbrott.

Skogens hydrologi får inte vara under stark generell påverkan från markavvattning.

Fältskiktet är i huvudsak präglad av näringsrika förhållanden och är välutvecklat och artrikt. Det finns både en högört- och en lågörtvariant. Epifytfloran kan vara rik. Där grundvattenytan ligger högt och där genomsilning eller översilning av marken äger rum är faunan av ryggradslösa djur och floran särskilt rik.

Karaktärsarter: vitsippa, blåsippa, skogsviol, hässlebrodd, torta, skogsnäva, strutbräken, guckusko, norna, skogsknipprot, skärmstarr, skogsbräsma och springkorn.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen förekommer främst norr om Rånkastjärnen i större och mindre partier. Ett smalt stråk med näringsrik granskog går mellan Krokstjärnen och Mörttjärnen. Naturtypen utgörs av gammal granskog med lövinslag. Död ved av gran i form av lågor och brutna stubbar i alla nedbrytningsstadier förekommer. Naturtypen har goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

91D0 Skogsbevuxen myr

Definition:

Naturtypen förekommer på myrar (> 30 cm djupt torvtäcke) som är fuktig-blöt med högt liggande grundvattenyta. Näringsförhållandena är näringsfattiga–intermediära. Trädskiktets krontäckningsgrad är 30-100 %. Trädslagsblandningen varierar med myrtyp och näringsförhållanden men glasbjörk, tall och gran är vanliga trädslag.

Kvalitetskriterier: Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Egenskaper och strukturer som är typiska för naturskog finns normalt även i yngre successionsstadier.

Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning, torvtäkt e.d.

Fält- och bottenskiktet domineras av ris, halvgräs, och vitmossor.

Kantzonen mellan trädklädd fattigmyr och öppen myr är ofta betydelsefull för insekter som kräver båda miljöerna.

Ekologiska förutsättningar för gynnsam bevarandestatus:

Naturtypen finns främst i anslutning till tjärnarna och/eller till de öppna mossarna. På de flesta skogbevuxna myrarna är det låg bonitet och impedimentmark. Tall är det dominerande trädslaget. Klana torrakor av främst tall finns i varierad mängd i områdena. Två lavar som hittats på några av de klana torrakorna är vedflarnlav och blanksvart spiklav.

Naturtypen har goda förutsättningar för gynnsam bevarandestatus.

4.2 Arter

1926 Slät tallkapuschongbagge och 1927 Grov tallkapuschongbagge

Ekologiska krav och förekomst i området:

Arterna är knutna till brandskadade barrträd, helst med pågående brandljusbildning på levande eller nyligen döda stående träd. Den grova arten verkar föredra gran och den släta tall. Dock förekommer båda arterna ofta i samma träd, såväl i gran som i tall. Arterna utvecklas i den brända innerbarken och angreppen fortgår oftast mellan 3-5 år. Angreppstiden är betydligt kortare om trädet dör och barken faller av, vilket är vanligare på gran. Sannolikt kan arterna finnas kvar i mer än tio år om brandljusbildningen fortgår, vilket den kan göra i extrema fall, inte minst på grund av artens egen aktivitet. Arternas existens var säkerligen förr gynnad av att många tallar generellt hade brandljud, eftersom nya brandljud lättare uppstår på dessa än på tidigare oskadade träd. Arterna kan sprida sig upp till 10 km.

A104 Järpe

Ekologiska krav och förekomst i området:

Järpen vill ha tät skog med föryngring av främst gran och med inblandning av al, björk och asp. Högt markfuktighet och förekomst av surdråg, alkärr och bäckar gynnar arten. Lövträdsandelen i reviret bör överstiga 10 % för att området skall accepteras. En viktig och begränsad vinterfödoresurs är alknoppar, alhängen samt björkknopp, och i omedelbar anknytning till födan krävs dessutom skydd i form av grantätningar. Järpen är mycket stationär året om inom sitt revir (25-50 ha). När ett par har etablerat sig på en plats stannar de där så länge biotopen är intakt. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Järpen är en extrem stannfågel inom sitt revir om 25-50 ha. Ungfågelspridningen kan röra sig om i storleksordningen någon eller några km.

A108 Tjäder

Ekologiska krav och förekomst i området:

Tjädern kräver större sammanhängande skogsområden för att den skall finnas i livskraftiga bestånd. I dessa måste ett flertal villkor vara uppfyllda. Således kräver arten vintertid förekomst av äldre successionsfaser av talldominerade skogar (äter tallbarr och tallskott), medan den sommartid påträffas i mycket varierande marker, allt från gammal bärrik skog (bl.a. är blåbärsris viktigt) som till nyupptagna hyggen. Förekomsten av våtmarker är en mycket betydelsefull faktor, då hönan under den tidiga våren till stor del livnär sig på späda skott av tuvull. Tillgången på proteinrika blad, blommor och frön bestämmer till stor del hönans möjlighet att producera ägg. Våtmarker är dessutom en viktig biotop för kycklingarna, som under de första levnadsveckorna livnär sig på insekter. Sammanfattningsvis kan sägas att tjädern kräver stora sammanhängande skogsområden som innehåller en stor variation ifråga om successionsstadier och våtmarker (sumpskog, kärr och myr). Dessutom är arten starkt traditionsbunden till speciella lekplatser. Tjädern är en stannfågel. Arten rör sig normalt inom ett område i storleksordningen 25 km².

Tjädern förekommer allmänt i hela området.

A220 Slaguggla

Ekologiska krav och förekomst i området:

Slagugglan vill ha tillgång på lämplig föda i form av olika smågnagare, främst sork men även skogsmöss, näbbmöss och fåglar upp till en ringduvas storlek. För god häckningsframgång krävs höga gnagartätheter. Tillgång på lämpliga häckningsplatser i form av ihåliga träd, framför allt s.k. skorstenstubbar. Sådana stubbar bildas när stora träd bryts av t.ex. vid ett gammalt spillkråkehål. Tall är bäst eftersom lövträd med tillräckligt stora håligheter blir mera kortlivade, ihåliga ekar dock undantaget. Eftersom det råder en akut brist på naturliga boplatser häckar en stor del av beståndet numera i specialuppsatta holkar. Etablerade par är mycket stationära och p.g.a. bristen på lämpliga boplatser stannar de i reviren även under dåliga år. Slagugglan behöver tillgång på lämpliga jaktmarker. Arten häckar främst i gles barr- och blandskog i anslutning till lämpliga födosöksområden i form av öppen mark såsom myrar, kalhyggen och småskaligt jordbrukslandskap. Arten jagar över arealer i storleksordningen 5–12 km². En ej riktad spridning av ungfåglar sker 5–70 km från boplatser. De gamla, etablerade fåglarna är stannfåglar.

A234 Gråspett

Ekologiska krav och förekomst i området:

Gråspetten vill ha tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av blandskogsbestånd och barrbestånd med rika inslag av grova lövträd och död lövved. Arten livnär sig till stor del på myror och andra marklevande insekter varför förekomsten av ljusöppna, solexponerade miljöer i skogen är mycket viktig. Arten häckar numera ofta i kvarlämnade grova aspar på hyggen. Historiskt sett har arten, liksom övriga hackspettar, gynnats av skogsbränder, på kort sikt genom insektsrikedom på brandfältet och på lång sikt genom bildandet av s.k. lövbrännor. Gråspetten behöver tillgång på områden med rik förekomst av död ved och vedlevande insekter som alternativföda under vinterhalvåret. Tillgång till lämpliga boträd är också viktigt, främst grov asp men även tall, björk, rönn och gråal. Gråspetten rör sig över tämligen stora områden under häckningstiden; flera undersökningar tyder på att det handlar om flera hundra ha stora områden (100-1 000 ha). Den kan under vintern röra sig över mycket stora områden, från Norge finns uppgifter om födosöksområden på upp till 5 500 ha.

Arten förekommer regelbundet i området.

A236 Spillkråka

Ekologiska krav och förekomst i området:

Spillkråkan vill ha tillgång på lämplig föda i form av vedlevande insekter och myror. Fodosöker ofta lågt i träd, på stubbar m.m., gärna i rotrotad gran efter hästmyror. Den vill också ha tillgång på lämpliga häckningsplatser, främst i form av grov asp, tall eller bok. I södra och mellersta Sverige råder ingen uttalad brist på lämpliga häckningsträd, däremot kan tillräckligt grova stammar saknas i stora delar av Norrland där skogsbruket är mera intensivt och tillväxten sämre. För att spillkråkan skall häcka måste stamdiametern i brösthöjd överstiga 30 cm för asp och 40 cm för tall. Medelåldern på utnyttjade tallar är i Småland 115 år, Uppland 170 år, Dalarna 187 år och i Gästrikland 239 år. Spillkråkan är något av en nyckelart i boreala och nemoboreala skogsekosystem genom att den årligen producerar ett stort antal bohål lämpliga för större hålhäckande fåglar och däggdjur som ej själva förmår mejsla ut sitt bo. Spillkråkan är en stannfågel som under sommarhalvåret i södra Sverige fodosöker över arealer i storleksordningen 100-1 000 ha. Vintertid rör sig arten över större områden.

Arten förekommer regelbundet i området.

A241 Tretåig hackspett

Ekologiska krav och förekomst i området:

Tretåig hackspett vill ha tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av skog med ett stort inslag av döda eller döende träd. I Sverige hittar man den idag främst i de av skogsbruket relativt sett mindre påverkade barrskogsområdena i Norrland, huvudsakligen i olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar och ofta i sumpskogar. Arten kan även förekomma i flera andra skogstyper så länge kraven på rik födotillgång i form av vedlevande insekter är tillgodosedda. Häckningar har t.ex. konstaterats på brandfält, i lövbrännor och i äldre alstrandskog. Arten är specialist på barkborrar (både larver och vuxna individer). Eftersom barkborrarna ofta har efemära massuppträdanden är tretåig hackspett mer rörlig än många andra hackspettar. Den är till viss del anpassad till att utnyttja massförekomster av barkborrar i samband med bränder, stormfällor och liknande skador på skog. Vintertid torde den dubbelögade bastborren vara en mycket viktig födoresurs. Jämförelser av tillgången på stående död ved med kvarstannande bark i svenska och schweiziska revir visar att mängden substrat måste överstiga 10-15 m³/ha eller utgöra cirka 5 % av den stående biomassan inom en areal av cirka 100 ha. Spridningsförmåga Huvudsakligen en stannfågel som dock kan röra sig lite längre sträckor vintertid. Häckningsreviret är i storleksordningen 25-100 ha.

Arten förekommer regelbundet i området. På många träd finns det spår i barken efter tretåig hackspett.

A409 Orre

Ekologiska krav och förekomst i området:

Orren är de öppna markernas skogshöna och häckar på hedar och mossar samt i tidiga successionsstadier efter kalhyggen och skogsbränder. I skärgårdsmiljö häckar arten på kala skär och öar och i fjälltrakterna kan den gå upp i fjällbjörkskogen. Liksom hos övriga skogshöns är god tillgång på insekter mycket viktig för kycklingarnas överlevnad. Björkknoppar är en viktig diet under vinterhalvåret. Under sommarhalvåret är dieten mer varierad, men vegetabilier dominerar, bl.a. är blåbärsblom en viktig komponent. Arten är en stannfågel och rör sig normalt inom ett hemområde i storleksordningen 25-75 km².

Arten förekommer regelbundet i området.

5. Hotbild – vad kan påverka området negativt

Vid beskrivandet av saker som kan skada de utpekade naturvärdena i ett område kan endast nu kända problem belysas. Det är viktigt att ha i åtanke att nya hot troligen kommer att identifieras i framtiden. De hot som är av global karaktär t.ex. klimatförändringar och atmosfäriskt spridna miljöbelastningar kan inte lösas genom skydd eller skötselåtgärder.

Att en åtgärd är angiven som hot gör att man ska vara extra uppmärksam. Åtgärden kan vara tillståndspliktig. Hur och var i området åtgärden utförs och vilken hänsyn som tas kan vara avgörande för om åtgärden påverkar området på ett betydande sätt eller inte, d.v.s. är tillståndspliktig eller inte.

Området är delvis avsatt som naturreservat och är där i området skyddat mot de flesta åtgärder, t ex skogsbruk och markavattning, som har bedömts kunna skada dess naturvärden.

Om nuvarande skyddsstatus ändras kan dock hotbilden förändras. Nedanstående hot bör ses som exempel.

5.1 Naturtyper

3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder

- Avverkning, markavvattning och skyddsdikning i tillrinningsområdet kan orsaka ökad belastning av humusämnen, grumling och igenslamning av bottenvegetation och grunda bottenar. Avverkning av strandskog förändrar hydrologi och struktur i strandzonen och ändrad tillförsel av större organiskt material.
- Reglering kan medföra onaturliga vattennivåer och fluktuationer. Överdämning och/eller onaturligt låga vattenstånd kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen. Regleringskonstruktioner kan utgöra vandringshinder.
- Fiske som är ensidigt mot vissa arter eller som är för hårt i förhållande till sjöns naturliga produktionsförmåga.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.
- Skogsbilvägar – anläggning, underhåll och trafik kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag.
- Försurning – oligo-mesotrofa sjöar kan ha låg buffringskapacitet mot försurande ämnen vilket ökar riskerna för onaturlig sänkning av sjöns pH.

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Övergödning på grund av näringsämnen från enskilda avlopp eller andra lokala punktkällor.
- Exploatering i form av bebyggelse, bryggor etc.
- Strandnära skogsavverkningar som ökar tillrinning och tillförsel av näringsämnen.
- Kalkning eller gödsling av omgivande skogar.

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

- Markavvattning eller skyddsdikning i eller utanför området som påverkar hydrologin eller hydrokemi på ett negativt sätt.
- Avverkning i direkt anslutning till myrarna kan innebära att näringsämnen och tungmetaller läcker ut på myren och att de hydrologiska förhållandena ändras.
- Igenväxning av habitatet pga. onaturliga vattenståndsfluktuationer beroende på reglering.
- Genom att anlägga skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras.
- Spridning av kalk, aska och gödningsämnen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning.
- Körning på otjälad eller svagt tjälad myrmark.

7230 Rikkärr

- Markavvattning eller skyddsdikning i eller utanför området som påverkar hydrologin eller hydrokemi på ett negativt sätt.
- Avverkning på angränsande marker som på ett negativt sätt kan påverka kärrets lokalklimat, hydrologi eller kemi t.ex. ge ökad avdunstning, förändrad tillrinning, förändrat pH eller näringstillflöde.
- Igenväxning av habitatet pga. onaturliga vattenståndsfluktuationer beroende på reglering
- Genom att anlägga skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras.
- Spridning av kalk, aska och gödningsämnen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning.
- Körning på otjälad eller svagt tjälad myrmark.

9010 Västlig taiga

- Viltbete eller ljuskonkurrens som förhindrar lövföryngring.
- Granetablering i lövdominerade eller luckiga delar.
- Etablering av contortatall (*Pinus contorta*). Contortatall har självföryngrat på enstaka lokaler i landet. Detta skulle innebära stora negativa effekter.
- Åtgärder i anslutning till området t.ex. transporter, markberedning, dikning, anläggning av skogsbilvägar som medför ändrade ljusförhållanden, mekaniska skador samt förändrad hydrologi i området.
- Spridning av kalk, aska och gödningsämnen ger förändringar på vegetationens artsammansättning.
- Stor graninvandring i talldominerade skogar.

9050 Näringsrik granskog

- Åtgärder i anslutning till området t.ex. transporter, markberedning, dikning, anläggning av skogsbilvägar som medför ändrade ljusförhållanden, mekaniska skador samt förändrad hydrologi i området.
- Exploatering för samhällsbyggande av olika former.
- Onaturliga vattenståndsfluktuationer beroende på reglering, avledning eller andra hinder.

91DO Skogsbevuxen myr

- Åtgärder som innebär att fastmarksholmar och närliggande fastmark i objektet eller i tillrinningsområdet utanför objektet avverkas, kan innebära att näringsämnen och tungmetaller läcker ut på myren och att de hydrologiska förhållandena ändras.
- Dikning och andra avvattningsåtgärder kan påverka habitatets vattenbalans på ett negativt sätt.
- Genom att anlägga skogsbilvägar över eller i närheten av habitatet kan hydrologin och/eller hydrokemin i området förstöras.
- Spridning av kalk, aska och gödningsämnen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning.

5.2 Arter

Slåt tallkapschongbagge (1926) och Grov tallkapschongbagge (1927)

- Brist på skogsbränder innebär att substrat för arten nyskas i för liten omfattning.
- Brist på sparade brända barrträd, de avverkas och tas bort i för stor utsträckning efter skogsbrand (på grund av angreppsrisk av t ex. granbarkborre, större- och mindre märgborre).

Järpe (A104)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.

Tjäder (A108)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.

Slaguggla (A220)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.
- Avverkning av befintliga eller lämpliga boträd.

Gråspett (A234)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.
- Avverkning av lämpliga bohålträd.

Spillkråka (A236)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.
- Brist på döende och döda träd.
- Fri utveckling kan i vissa skogsbestånd medföra att lövandelen minskar på lång sikt. Hackspettarna gynnas däremot av de döda träd som bildas.

Tretåig hackspett (A241)

- Fragmentering och försvinnande av lämpliga skogsmiljöer.
- Avverkning av lämpliga bohålträd.

Orre (A409)

- Minskad lövandelen i omgivande landskap.
- Exploatering eller förändrat utnyttjande av myrmarken vilket bidrar till att öppna eller halvöppna myrtyper minskar eller försvinner.

6. Bevarandeåtgärder

6.1 Områdesskydd

Hagåsen är skyddat som naturreservat (dnr; 231-479-92, 32-208, 61-215) och reservatsbildning pågår i Hagåsen-Klingersjöåsen. Ytterligare skydd anses ej vara nödvändigt. I Hagåsen-Klingersjöåsen ligger flera nyckelbiotoper utsedda av de förra ägarna Holmen Skog AB, de flesta ingår i fastigheten: Korpåsen 9:2 och en liten del ingår i Geholm S:1.

6.2 Skötselåtgärder

3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder

- Fri utveckling

3160 Dystrofa sjöar och småvatten

- Fri utveckling

7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn

- Fri utveckling

7230 Rikkärr

- De öppna delområden som eventuellt hållits öppna genom tidigare hävd hålls öppna genom en aktiv skötsel.

9010 Västlig taiga

- Talldominerade delar med igenväxning av gran bör om möjligt brännas.

9050 Näringsrik granskog

- Fri utveckling

91D0 Skogsbevuxen myr

- Fri utveckling

Kraftledningsgata (ingen naturtyp)

- Kraftledningsgatan får underhållas.

7. Bevarandestatus idag

7.1 Bevarandestatus för området

Bevarandestatusen för de flesta naturtyper i området bedöms som gynnsamma medan bevarandestatusen för de flesta av arterna anses som oklar på grund av för få uppgifter.

7.2 Bevarandestatus för arter och naturtyper

Tabell . Bevarandestatus hos ingående naturtyper och arter

Naturtyp/art	Bevarandestatus
3130 Oligo-mesotrofa sjöar med strandpryl, braxengräs eller annuell vegetation på exponerade stränder	Oklar
3160 Dysotrofa sjöar och småvatten	Delvis gynnsam
7140 Öppna svagt välvda mossar, fattiga och intermediära kärr och gungflyn	Gynnsam
7230 Rikkärr	Oklar
9010 Västlig taiga	Gynnsam
9050 Näringsrik granskog	Gynnsam
91D0 Skogsbevuxen myr	Gynnsam
1926 Slät tallkapuschongbagge	Oklar
1927 Grov tallkapuschongbagge	Oklar
A104 Järpe	Oklar
A108 Tjäder	Gynnsam

A220 Slaguggla	Oklar
A234 Gråspett	Gynnsam
A236 Spillkråka	Gynnsam
A241 Tretåig hackspett	Gynnsam
A409 Orre	Oklar

8. Övervakning och uppföljning

Övervakning och uppföljning av områdets utpekade naturvärden kommer att följas upp inom ramen för ett nationellt uppföljningsprojekt.

Referenser

Beslut och skötselplan Hagåsens naturreservat (dnr; 231-479-92, 32-208, 61-215).

Länsstyrelsens naturskogsinventering 1999, Hagåsen-Klingersjöåsen.

Länsstyrelsen i Gävleborg, 2001. Våtmarksinventering i Gävleborg. Länsstyrelsen i Gävleborg 2001:7.

Naturskogar i Gävleborgs län – en inventering av urskogsartade skogar, Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Naturvårdsenheten 1982.

Ståhl, P. 1985. Skyddsvärda myrar i Gävleborgs län. Länsstyrelsen i Gävleborgs län, Naturvårdsenheten 1985:2.

<http://www.artportalen.se/birds/default.asp>

<http://www.artdatabanken.se>

KARTA

